

Soạn văn 6 Thánh Gióng - Kết nối tri thức với cuộc sống sẽ được Đọc tài liệu bao gồm các câu trả lời cho các câu hỏi trong bài học, sau đó là tổng hợp lại kiến thức của cả bài đọc.

Soạn bài Thánh Gióng - Kết nối tri thức

Gợi ý trả lời câu hỏi soạn văn 6 Kết nối tri thức bài Thánh Gióng theo trình tự bài đọc.

Soạn Thánh Gióng phần Trước khi đọc

Anh hùng là những người được ngưỡng mộ vì những phẩm chất cao quý hay thành tích phi thường. Họ có thể là những người nổi tiếng hoặc là những người bình thường sống xung quanh ta.

Câu 1. Đối với em, ai là người anh hùng? Người đó có những phẩm chất và thành tích gì khiến em ngưỡng mộ?

Gợi ý

Anh hùng là những con người sống và thực hiện những hành động dựa trên lý tưởng của bản thân và kì vọng của mọi người. Là những người không ngại khó khăn, thử thách, nghịch cảnh mà luôn luôn làm những điều tốt đẹp hướng tới xã hội và cộng đồng. Nhân vật anh hùng thường là những nhân vật có tài năng xuất chúng, có sức khỏe phi thường mang vẻ kì vĩ, siêu nhiên.

Câu 2. Thiết kế bản giới thiệu ngắn về một người anh hùng với các nội dung: tên, phẩm chất, chiến công. Trang trí bản giới thiệu bằng các hình ảnh phù hợp và sử dụng bản giới thiệu để nói về người anh hùng.

Gợi ý

Năm 34 sau tây lịch, nhà Đông Hán sai Tô Định sang làm Thái thú quận Giao Chỉ.

Tô Định là một người tham lam tàn bạo. Dân chúng vô cùng oán hận, Lạc hầu, Lạc tướng cũng căm hờn. Còn Lạc tướng huyện Châu Diên là Thi Sách, mưu tính việc chống quân Tàu. Tô Định hay được bèn giết Thi Sách đi. Vợ Thi Sách là Trưng Trắc nổi lên đánh Tô Định để báo thù cho chồng, rửa hận cho nước.

Trưng Trắc là con gái Lạc tướng Mê Linh, nay thuộc tỉnh Phúc Yên. Khi bà cùng em là Trưng Nhị phát cờ khởi nghĩa thì các Lạc tướng và dân chúng hưởng ứng rất đông. Chẳng bao lâu, quân Hai Bà Trưng tràn đi khắp nơi, chiếm được 65 thành trì. Tô Định chống cự không lại trốn chạy về Tàu. Hai Bà lên ngôi vua, đóng đô ở Mê Linh (năm 40 sau tây lịch). Dân chúng vui mừng độc lập.

Trưng Nữ Vương trị vì được hơn một năm thì nhà Đông Hán sai danh tướng là Mã Viện đem binh sang đánh. Quân của Mã Viện là quân thiện chiến, quân ta thì mới nhóm lên, nhưng nhờ sự dũng cảm, quân ta thắng được mấy trận đầu. Quân giặc phải rút về đóng ở vùng Lăng Bạc (tức gần Hồ Tây ở Hà Nội bây giờ). Sau đó, Mã Viện được thêm viện binh, dùng mưu lừa quân ta kéo lên mạn thượng du rồi đánh úp. Hai Bà thua trận nên rút quân về giữ Mê Linh.

Mùa thu năm 43, Mã Viện đem binh vây đánh thành Mê Linh. Quân ít, thế cùng. Hai Bà phải bỏ chạy. Mã Viện xua quân đuổi theo. Hai Bà nhảy xuống sông Hát (chỗ sông Đáy đổ ra sông Hồng Hà) trâm mình để khỏi sa vào tay giặc.

Hai Bà Trưng làm vua không được bao lâu nhưng là hai vị anh thư cứu quốc đầu tiên của nước ta nên được hậu thế sùng bái đời đời.

Hiện nay, ở làng Hát Môn, thuộc huyện Phúc Thọ, tỉnh Sơn Tây và làng Đồng Nhân, gần Hà Nội, có đền thờ Hai Bà, hàng năm, đến ngày mùng sáu tháng hai âm lịch là ngày hội để nhớ ơn hai vị nữ tướng.

[Soạn bài Thánh Gióng Kết nối tri thức Đọc văn bản](#)

Hình dung: Hình dáng, sức mạnh của chủ nhân vết chân to tướng.

Gợi ý

- Một người có hình dáng to lớn hơn người bình thường, có sức mạnh, nhiều phép lạ.

Theo dõi: Lời của chú bé ba tuổi có gì đặc biệt?

Gợi ý

- Chú bé nhờ sứ giả tâu với vua đúc cho em ngựa sắt, áo giáp sắt và roi sắt để đi đánh giặc.

- Điều đặc biệt ở chỗ: 3 tuổi đã đòi đi đánh giặc.

=> Câu nói có nhiều điều bất thường

Câu nói này không giống với câu nói của những cậu bé ba tuổi bình thường, thể hiện yếu tố kì ảo, đặc biệt của truyền thuyết.

Câu nói thể hiện được ý thức việc đánh giặc, cứu nước cứu dân của Thánh Gióng.

Hình dung: Cảnh bà con hàng xóm góp gạo thóc nuôi chú bé.

Gợi ý

- Bà con hàng xóm vui vẻ, hối hả mang gạo thóc sang nhà Gióng để nuôi chú bé vì ai cũng mong chú bé giết giặc cứu nước.

Tưởng tượng: Miếu thờ ban đầu trông như thế nào?

Gợi ý

- Miếu thờ có tượng Thánh Gióng, có ngựa sắt, roi sắt, những khóm tre,...

Các em học sinh tìm hiểu thêm thông tin trên sách, báo, internet.

- Miếu là một dạng di tích văn hóa trong tín ngưỡng dân gian Việt Nam, được xây dựng để thờ cúng một vị thánh thần nhất định.
- Sau này do dân chúng tín ngưỡng và thường lui tới nên đã mở rộng quy mô từ miếu thờ thành đền thờ.

Soạn bài Thánh Gióng - Kết nối tri thức phần Sau khi đọc

Em có biết?

- Truyện Thánh Gióng được lưu truyền rộng rãi ở nước ta (đặc biệt là ở miền Bắc) từ nhiều thế kỉ nay với một số dị bản. Văn bản truyện Thánh Gióng trên đây chỉ là một trong số các dị bản đó.
- Thánh Gióng được thờ ở nhiều nơi, trong đó nổi tiếng nhất là làng Phù Đổng, thôn Vệ Linh và làng Xuân Tảo.

Nội dung chính của truyện Thánh Gióng:

Truyện ca ngợi hình tượng người anh hùng Thánh Gióng đánh giặc tiêu biểu cho sự trỗi dậy của truyền thống yêu nước, đoàn kết, tinh thần anh dũng, bất khuất của dân tộc ta.

Bố cục truyện Thánh Gióng:

Truyện Thánh Gióng có thể chia làm 4 đoạn

- Đoạn 1 (Từ đầu ... đến “đặt đầu thì nằm đấy”): Sự ra đời kì lạ của Gióng.
- Đoạn 2 (Tiếp theo ... đến “giết giặc, cứu nước”): Gióng gặp sứ giả và sự lớn nhanh kì lạ của Gióng.
- Đoạn 3 (Tiếp theo ... đến “từ từ bay lên trời”): Gióng cùng nhân dân chiến đấu và chiến thắng giặc Ân.
- Đoạn 4 (Còn lại): Gióng bay về trời.

Truyện Thánh Gióng được kể theo ngôi kể thứ ba.

Người kể gọi các nhân vật bằng chính tên của chúng (vua, chú bé, hai ông bà, sứ giả, họ, ...)

Người kể tự giấu mình đi như là không có mặt, nhưng thực ra có mặt ở khắp nơi.

Trả lời câu hỏi

Câu 1. Nêu thời gian, địa điểm, hoàn cảnh diễn ra các sự việc trong câu chuyện.

Trả lời

- Thời gian diễn ra câu chuyện: đời Hùng Vương thứ sáu.

- Không gian diễn ra câu chuyện:

không gian hẹp là một làng quê (làng Phù Đổng)

không gian rộng là bờ cõi chung của cả đất nước.

- Hoàn cảnh lúc diễn ra câu chuyện: Giặc Ân sang xâm phạm bờ cõi nước ta. Thế giặc mạnh, nhà vua lo sợ bèn truyền sứ giả đi khắp nơi, tìm người tài giỏi cứu nước.

→ Đây là tình huống khá điển hình ở các tác phẩm truyền thuyết: đất nước đối diện với một mối lâm nguy, thử thách to lớn: đánh đuổi giặc ngoại xâm, giữ yên bờ cõi. Tại thời điểm lịch sử đó đòi hỏi phải có những cá nhân kiệt xuất, những người tài đánh giặc giúp dân cứu nước.

Câu 2. Gióng đã ra đời một cách kỳ lạ như thế nào?

Trả lời

- Sự ra đời một cách kì lạ của Gióng:

+ Hai vợ chồng ông lão nhà nghèo, chăm chỉ làm ăn và có tiếng phúc đức nhưng mãi chưa có con.

+ Một hôm bà vợ ra đồng, trông thấy một vết chân to hơn vết chân người thường.

+ Bà ướm thử vào vết chân, không ngờ về nhà sau đó bà thụ thai.

+ Sau mười hai tháng thai nghén, bà sinh ra một em bé mặt mũi rất khôi ngô.

+ Chú bé đã ba tuổi mà chẳng biết nói, biết cười gì cả, và cũng không lẫy, không bò, đặt đâu nằm đấy.

→ Ý nghĩa: Làm nổi bật sự khác thường, hé mở ra trong tương lai rằng đứa trẻ này không phải là người bình thường.

Câu 3. Chỉ ra ý nghĩa của các chi tiết sau:

a. Câu nói của Gióng: “Về bảo với vua rèn cho ta một con ngựa sắt, một thanh gươm sắt, một giáp sắt và một nón sắt, ta sẽ đánh đuổi giặc dữ cho!”.

b. Bà con hàng xóm vui lòng góp gạo, thổi cơm cho Gióng ăn, may quần áo cho Gióng mặc

c. Gióng vươn vai trở thành một tráng sĩ khổng lồ.

d. Ngựa sắt phun ra lửa, gươm sắt loang loáng như chớp giạt và bụi tre hai bên đường đã hỗ trợ Gióng trong quá trình đánh giặc.

e. Gióng đánh giặc xong, cởi giáp bỏ nón lại và bay thẳng lên trời.

Trả lời

Ý nghĩa của các chi tiết trong truyện :

a. Câu nói của chú bé:

“Ông về tâu với vua, đúc cho ta một con ngựa bằng sắt, làm cho ta một bộ áo giáp bằng sắt, và rèn cho ta một cái roi cũng bằng sắt, ta nguyện phá tan lũ giặc này.”

(Soạn bài Thánh Gióng - Kết nối tri thức với cuộc sống - Ngữ văn 6 tập 2)

- Câu nói của Thánh Gióng mang sức mạnh tiềm ẩn của lòng yêu nước. Điều đó thể hiện ý thức, trách nhiệm đối với đất nước và ý chí, lòng quyết tâm đánh thắng giặc Ân.

b. Bà con hàng xóm vui lòng gom góp gạo thóc nuôi chú bé.

- Thể hiện tinh thần đoàn kết, yêu nước. Ai cũng mong Gióng lớn nhanh để đánh giặc cứu nước.

- Người anh hùng sinh ra trong nhân dân, được nhân dân nuôi dưỡng, lớn lên mang trên mình nguyện vọng, sức mạnh của toàn dân.

c. Chú bé vươn vai trở thành một tráng sĩ oai phong lẫm liệt.

- Trong khi đất nước có giặc ngoại xâm, người anh hùng phải vươn lên tầm vóc vĩ đại, phi thường, nhanh chóng để cứu nước.

d. Ngựa sắt phun ra lửa, soi sắt quật giặc chết như ngã rạ và những cụm tre cạnh đường quật giặc tan vỡ.

- Ca ngợi thành tựu văn minh kim loại của người Việt cổ thời đại Hùng Vương.

- Thánh Gióng đánh giặc không chỉ bằng vũ khí mà còn bằng cả cỏ cây của đất nước, bằng tất cả những gì có thể giết được giặc.

- Trong khó khăn vẫn nhanh trí, kiên cường tìm cách giết giặc.

e. Tráng sĩ đánh giặc xong, cởi giáp sắt bỏ lại và bay thẳng lên trời.

- Người anh hùng đánh giặc cứu dân, cứu nước không màng danh lợi.

- Thánh Gióng mãi bắt từ cùng non sông đất nước.

Câu 4. Chiến công phi thường mà Gióng đã làm nên là gì? Em hãy nêu ý nghĩa của hình tượng Gióng.

Trả lời

- Chiến công phi thường của Thánh Gióng: đánh tan hoàn toàn giặc Ân xâm lược.

- Ý nghĩa của hình tượng Gióng trong câu chuyện:

+ Gióng là hình tượng tiêu biểu, sáng chói về người anh hùng đánh giặc giữ nước, tiêu biểu cho lòng yêu nước của nhân dân ta.

+ Là người anh hùng mang sức mạnh của cả cộng đồng ở buổi đầu dựng nước: vừa là người có sức mạnh của thánh thần, sức mạnh của tập thể cộng đồng bà con làng xã, sức mạnh của thiên nhiên, văn hóa, kĩ thuật,...

=> Hình tượng Thánh Gióng khổng lồ, đẹp đẽ và toàn diện nói lên lòng yêu nước, khả năng và sức mạnh quật khởi của dân tộc ta trong cuộc đấu tranh chống ngoại xâm có sức mạnh vô song.

Câu 5. Theo em, chủ đề của truyện Thánh Gióng là gì?

Trả lời

- Chủ đề của truyện Thánh Gióng: đánh giặc cứu nước thắng lợi.

=> Đây cũng là chủ đề lớn, cơ bản, xuyên suốt lịch sử văn học Việt Nam nói chung, văn học dân gian nói riêng bên cạnh chủ đề về thiên nhiên.

Câu 6. Lời kể nào trong truyện Thánh Gióng hàm ý rằng câu chuyện đã thực sự xảy ra trong quá khứ? Nhận xét về ý nghĩa của lời kể đó.

Trả lời

- Lời kể: "Hiện nay, vẫn còn đền thờ ở làng Phù Đổng gọi là làng Cháy".

- Ý nghĩa:

+ Cho thấy nhân dân ta luôn tin rằng thánh Gióng là người anh hùng có thật và tự hào về sức mạnh vượt trội của dân tộc trong đấu tranh chống ngoại xâm.

+ Trí tưởng tượng phong phú của tác giả dân gian khi sáng tạo ra nhiều chi tiết sinh động, kì lạ nhằm làm tăng vẻ đẹp, sự linh thiêng, hấp dẫn cho nhân vật, gắn liền lịch sử với phong tục, địa danh có thật hiện nay,...

Viết kết nối với đọc

Viết đoạn văn (khoảng 5-7 câu) về một hình ảnh hay hành động của Thánh Gióng đã để lại cho em ấn tượng sâu sắc nhất.

Đoạn văn tham khảo 1

Gióng không phải là đứa trẻ tật nguyền. Ba năm không nói năng nhưng lời nói đầu tiên của Gióng là lời nói yêu nước; còn đang nằm ngửa mà đòi có áo giáp sắt, ngựa sắt, roi sắt để đánh giặc! Trong khi chờ đợi thì lớn nhanh như thổi: "Cơm ăn mấy cũng không no, áo vừa mặc xong đã căng đứt chỉ". Dân gian truyền tụng rằng: ăn thì "bảy nong cơm với ba nong cà"; uống thì "uống một hơi, nước cạn đi khúc sông". Vậy là Gióng cũng được nuôi dưỡng bằng cơm, gạo, những thứ vẫn nuôi sống con người. Gióng không hề xa lạ với nhân dân. Gióng là con em của nhân dân. Gióng ăn nhiều, ăn khoẻ phi thường như vậy là để cho mau lớn. Phải lớn nhanh thì

mới kịp đi cứu nước được chứ. Việc cứu nước là rất hệ trọng và cấp bách nên càng thôi thúc Gióng phải lớn thật nhanh. Mà Gióng lớn không chỉ do sự nỗ lực của mình mà còn nhờ sự chăm bẵm của toàn dân. Gióng tiêu biểu cho sức mạnh của cộng đồng. Gióng tượng trưng cho sức mạnh của toàn dân.

Đoạn văn tham khảo 2

Trong truyền thuyết “Thánh Gióng” có chi tiết “Chú bé vùng dậy, vươn vai một cái bỗng biến thành một tráng sĩ oai phong lẫm liệt” đã để lại cho em nhiều ấn tượng sâu đậm. Đây là một chi tiết kì ảo. “Tráng sĩ” là người có sức lực cường tráng, chí khí mạnh mẽ, hay làm việc lớn. Hành động vùng dậy, vươn vai biến thành một tráng sĩ của Gióng chính là sự trỗi dậy kì diệu của sức sống dân tộc mỗi khi gặp thử thách ngặt nghèo. Trong tình thế bức bách, tất cả đều lớn vượt lên, không theo nhịp độ thời gian bình thường mà theo nhịp độ đặc biệt. Đồng thời, chi tiết này cũng góp phần tạo nên sự hấp dẫn cho câu chuyện.

-/-

Với toàn bộ tài liệu hướng dẫn soạn bài Thánh Gióng - Kết nối tri thức, hi vọng các em sẽ chuẩn bị bài học tốt nhất trước khi tới lớp. Chúc các em học tốt môn Ngữ văn 6.